

«Эблабэл»

No 55

გამოღის კვირაში სამჯერ

2 03.06.1944 ፭.

გერმანის უძალლეს სარდლობის ცნობები

კანის და ტილის უფა სრარმოებს უდიდესი ჟეჯახება ორ
მოზოეთაღვებითა სამხედრო გასალის შორის

Յահանակագույն հաստիքը Պուշկինի պատմութեան վերաբերյալ գաճաճական պահումնեան

გაავთხოვანული ბ რძოლები ითალიაში

ფიურერის მთავარი ბანაკი.
29 ივნისი.

გერმანიის უმაღლესი სარდ-
ლობა იუწყება:

ოთიანადია იმ ახეაად ზოტე-
რი აწარმოვებს მძლავრ შეტე-
ვას 25 კილომეტრიან ფრონტ-
ზე. განსაკუთრებით მძაფრი
ბრძოლები სწარმოებდენ კანის
სამხრეთ - დასაცლეთით მდე-
ბარე რაიონში, სადაც მტერი
მცირე მანძილით შემოიჭრა
ჩვენს პოზიციებში. ჩვენი კო-
ნტრ - იერიშებით გარღვევის
აღგილები საღამოს კილოვან
კვეცილი იქმნა. ამ ბრძოლების
დროს მტერშია დიდი ზარალი
ნახა დახვილებით და სამხედ-

იტალიაში განსაკუთრებით
მთაფრი ბრძოლები სწარმოებ-
დენ სეინის სამხრეთით მდე-
ბარე რაიონში, სადაც მტერმა
ოდნავ წინ წამოიწია. ტრასი-
მენის ტბის მახლობლად წარ-
მოებული ბრძოლები დასრულ-
დენ ჩვენი თავდაცვითი მიღწე-
ვებით. ამ ბრძოლების დროს
განსაკუთრებით დაწინაურდენ
პარაშუტელთა პირველი დივი-
ზია ღენერალ ჰეიდრიხის მე-

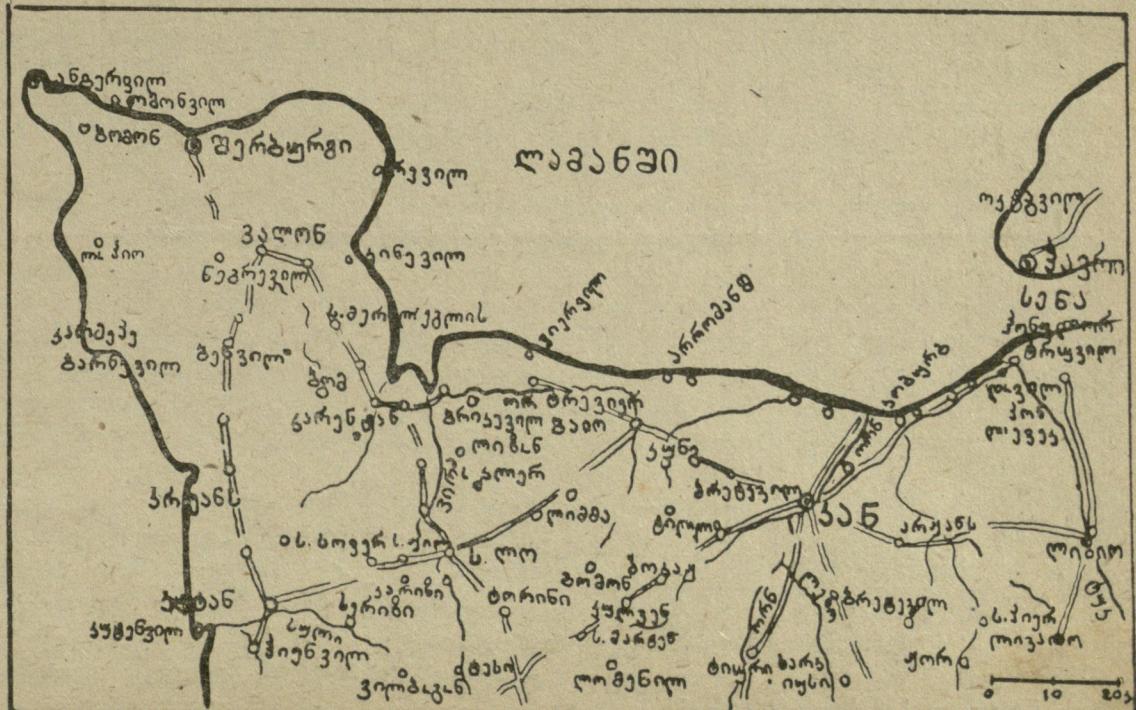
ო հ ն օ ს ա ღ მ ი ს ს ა ღ მ ი ს ვ ლ ე თ თ ი ,
ძ ლ ი ე რ ი օ ა რ ტ ი ლ ე რ ი օ ს დ ა ხ მ ა -
რ ე ბ ი თ , წ ა რ მ ა ე ბ უ ლ ვ ა ნ მ ე რ -
რ ე ბ უ ლ უ შ ე დ ე გ ი ი ე რ ი უ შ ე გ ი ს
დ რ ი ს , მ ტ ე რ მ ა დ ი დ ი დ ა ნ ა კ ლ ი -
ს ი ნ ა ხ ა დ ა ხ ი კ ი ლ ე ბ ი თ . შ ე რ -
ბ უ რ ი ს რ ა ი օ ნ შ ი წ ი ნ ა ღ მ დ ე -
გ მ ბ ი ს ծ ე ვ რ ი წ ე რ ტ ე ბ ი გ ა ნ ა გ რ -
ძ მ ბ ე ნ რ ი ც ვ ი თ ა ღ მ ა ტ ე ბ უ ლ
მ ტ ე რ თ ა ნ ბ რ ძ მ ლ ა ს . ნ ა ვ თ ს ა ღ -
გ უ რ ი օ ფ ე თ ე ბ უ ლ ი ი ქ მ ნ ა დ
მ ა ს შ ი შ ე ს ვ ლ ა შ ე უ ძ ლ ე ბ ე ლ ი ა .
ი ნ გ ლ ი ს - ნ ო რ მ ა ნ დ ი ი ს კ უ ნ ძ უ -
ლ ე ბ ზ ე თ ა ვ დ ა ს ხ მ ი ს დ რ ი ს ჩ ვ ე ნ
მ ა ს ა ღ დ ა რ ა ჯ ი თ გ ე მ ე ბ მ ა ჩ ა ს ი რ ე ს

მებრძოლთა და სამხედრო მა-
სალის განადგურებით. ფინე-
თის ყურეში ჩაირცხული იქმნა
საბჭოთა ერთი საღარაჯო გე-
მი. გუშინ ამერიკელთა ავია-
ციის ბუქარესტზე ოვდასხმის
დროს, მტკიცმა დაპკარგა 12
თვითმფრინავი, აქედან 10 ოთხ
მოტორიანი ბომბდამშენია.

• პარიზული გაზეთების კომენტარიები

პარიზული პრესა დიდი ყუ-
რაღვებით თვალყურს ადევ-
ნებს ნორმანდიის ბრძოლების
ვითარებას. გაზეობი დიდის
ქმაყოფილებით აღნიშნავენ,
რომ ლონდონი და სამხრეთ
ინგლისი კიდევ იმყოფებიან
ახალი იარაშის კონტინენტი.

ասլու օտարական ցըցողուն յեզ օ.
ցըրմանուն էթալու օտարական
թյալանձնութ սահայրու պահաջեցն
առ հիշենան ճաղսչայլուն և վիշեն
„ողջորդոյու“ - յոթենքոցը ըստ
հասակածութեալու սուլ սեպացա-
հաց անհրացնեցնա, օրոնութլատ
վիշեն մարսել - դա յ հրտ-յ հրտ
տացու թյորութիւն. Մյոմովիամ առ
մուսպատ ու, հասաց մոյելութեն
օնցլուն - ամերուկյալեցն.

Եղանակներ մեջ.

ქველი ასურული წყაროები გადმოვცემენ, რომ როდესაც ქ. წ. მე-7-დე საუკუნეში მცირე აზიას ინდო ევროპელი მოდგა- მის ველურები შემოსევიან, მაშინ სამი მეოთხედი ქართუ- ლი მოდგმის ხალხისა მიწა- თან გაუსწორებიათ. შემდეგ რაც გადარჩა და კავკასიას შე- მოეხიზნა, ეს იყო შცირე წა- წილი იმ ქართველთა, რომელ- იც იდესლაც ასურთა იმპერა- ტორებს რისხეს აყანებდენ ხოლმე.

ამ შორეული ხნის შემდეგ ქართველებს ისეთი უძედურე- ბა არ განუცდიათ, რაც მათ თავს დაატყდათ უკანასკნელ ეპოქაში.

ერთ დაიშალა ფიზიკურად და ფსიქოლოგიურად. დაცუ- ნივთიერად, ის დაძაბუნდა სო- ციალურ ნიადაგზედაც. მუდ- მივი ქიშპიბა შიგნით. დაუს- რულებელი ინტრიგა და ბრძო- ლები. მეფე - მთავროთა შო- რის. მეფეება და ფეოდალთა შორის. თვით ფეოდალების ურთიერთ შორის. ფეოდალე- ბის შეირ გლეხობის დაწინკე- ბა. ბატონების დაყარებჭ ქართველი ადამიანების გაყიდ- ვა ასმალეთისათვის. გარეშე მტრის მიერ რამოდენიმე საუ- კუნის განმავლობაში რჩევა ჩვენი ერისა. ძარცვა - გლეჯა. ხოცვა - ულეტა, გადასახლება- ნი, ტყვეობა და ყოველივე ის რისხესა, რაც ამ დროს საქართ- ველოს თავს დაატყდა - იყო ისეთი მძიმე, რომ მისი გადა- ტანა და ფიზიკური არსებობის შენარჩუნება, მართლაც სასწა- ულად მოქმედება ადამიანს. საქართველოს დიდების ნაშთი, ივაჟ სპასალარის ძლევამისი- ლი ლაშქარი ველარ გაუკლავ და მონგოლთა ურდოებს, რა- ღის გამჭყობდა დამლილ-დაჭ საქსლი საქართველო. ამიტომ ის დაცუ ყოველმხრივ და ფი- ზიკურადაც განადგურდა. რომ ამ დიდ დრამაზე სწორი წარმოდგენით, მას გავა- შუქებთ ზოგიერთი სტატის- ტიკური ცნობებით.

ისტორიკოსები მე-12-ე ს. საქართველოში 7—8 მილიონ ქართველს ანგარიშობენ. მონ- გოლთა პირველ და შემდეგ ჯალალედანის ელეტის შემ- დეგ 1258 წლის მონგოლთა აღწერის მიხედვით საქართვე- ლოში კიდევ ყოფილა 6 მილი-

საქართველოს გართიანების ისტორია

ონზედ მეტი მოსახლეობა, ეს ისეთი რიცხვებია, რაც უცხო იყო იმდროინდელი ევროპის სახელმწიფოებისათვის.

მაგრამ თემურლენგმა და მე- რე სპარს - თურქთა დარბევე- ბმა მთლად გაანადგურეს ეს უზარმაზარი მოსახლეობას.

მე-XV ს. აღმოსავლეთ სა- ქართველოში ითვლებოდა 570,000 მც.

1653 წელს 260,000. 1702— 420,000, მცხოვრები. დასავ- ლეთ საქართველოში მე-XV ს. ითვლებოდა 1,100,000 მც. 1640 — 900,000. ხოლო 1770 წ. 270,000.

მოკლედ, მე-18-ე ს. მეორე ნახევარში მთელს საქართვე- ლოში, სამცხე - საათაბაგოს გამკლებით, ითვლებოდა ნა- ხევარმილონზედ ცოტა მეტი მცხოვრები. მაგ მონგოლების შემდეგ მარტო სპარს - თურქ- თა ოხრებების შემდეგ საქარ- თველოში ათზედ ცხრა ადა- მიანი დაიღუბა. რაც ნორმა- ლურ პირობებში უკუმა უნდა მომხდარიყო. ე. ი. ერთ უნდა გამრავლებულიყო ათჯერ მე- ტად. ევროპის ერების ანალო- გით რომ კიანგარიშოთ ჩვენს დროს ქართველობა უნდა ყო- ფილიყო არა ნაკლებ 70—80 მილიონი. თუ, რა საკვირვე- ლია, სხვა ფაქტორთა დაბრკო- ლებებს მხედველობაში ამ მი- ვიღებთ.

10

ერის ამ დრამას, ცხადია, გრძნობდენ დიდი ქართველი მამულიშვილები და აღნიშნუ- ლი სამი საუკუნის განმავლო- ბაში არა ერთხელ ყოფილა ცდა საქართველოს კვლავ გა- ერთიანებისა. ხშირად ზოგი- ერთი მისი ნაწილებისა და ხან- დისხან მთელი საქართველო- სიც. მაგრამ ამ ცდებმა უშე- დეგოდ ჩაიარეს. რათა მუდამ ერთი და იგივე გარეშე ფაქ- ტორი მათ ამის ნებას არ იძ- ლევდა ცხადია დაშლის ნია- დაგზედაც მერე წარმოშვენ ერის წიაღში და განვითარდენ ისეთი მოვლენები, რომელიც ავრეთვე ხელს უშლიდენ ამ ერთობას.

ერთი ასეთი ცოდვათაგანი იყო

მანაც სცადა ქართლის შემო- ერთება. ზურაბ ქირიადემა წყალობით კიდევ ტერაზიტის ქართლის და შეერთებული ქართლ - კახეთის მეფედ ცხა- დდება. მაგრამ სპარსეთის ეს არაფრად მოეწონა, ქართლი ძალით დაიბყრო და იქ მაპა- ლიანი რისტომი გაამეფა.

მე-17-ე საუკუნეში გიორგი მე-XI-მაც სცადა კახეთის ქარ- თლთან შემოერთება და შეერ- თებული ქალებით გაელაშერა სპარსეთის წინააღმდეგ, მაგ- რამ ამ ცდამაც უშედეგოდ ჩა- იარა.

არა ნაკლებ ღრამატიული იყო ბედი დასავლეთ საქართვე- ლოსი. შეერთებაზე ფიქრი კი არა, აյ ბოლომდე სასტიკი ქიშ ქობა სუფევდა. ერთად ერთი ძალა, იმერეთის სამეფო, რო- მელსაც მართლა შეეძლო და- საელეთ საქართველოს სამთავ- როების შემომტკიცება, ხში- რად თვით სამთავროებზედ უარეს მდგომარეობაში იყო. შიგნით მუდმივი ბრძოლა თა- ვადებისა, ზოგი მეფეს უჭერდა მხარს, ზოგი მას ებრძოდა. ხოლო სამთავროები, ხან ერთი და ხან მეორე, ხან კი ყველა ერთად ებრძოდენ იმერეთის სამეფოს. ასე რომ აქ ყოველ- გვარ ერთობაზედ ლაპარაკი ზედმეტი იყო.

დასავლეთ საქართველოც სისხლიდან იყო დაცლილდ. ჯერ აუარებელი თავდასხმები საგან, მერე შინაური ქიშპი- ბით და ბოლოს იმ არა ძა- მიანური ეპიდემით, რომელიც ამ საუკუნებში აქ მდგინვარებ- და. ეს იყო ადამიანებით ვაჭ- რობა.

გიორგი სააკადე ხედავდა, რომ შან - აბაზის პოლიტიკა

საქართველოს მთლად ამოგ- დებას უპირებდა. მას იმედი ჭერნდა, თუ ქართლ - კახეთი მაინც შეერთებოდა ერთი მე- ტის ხელმძღვანელობით, მა- შინ სპარსეთი მას ვერაფრის დაკლებდა. მაგრამ ეს ნიშნავ- და ცენტრალისტური ხელის- უფლებების გაძლიერებას, მაშა- სადამე ალაგმას ფეოდალური თვითებობისა, ამიტომ ქართლ კახეთის ფეოდალები სასტიკად შეებრძოლენ გიორგი სააკადის პროექტს გაერთიანებისა. ხო- ლო სპარსეთის მიერ ქართლ- კახეთის ზედი - ზედ დაბრკო- ხებამ ხომ ეს იდეია გიორგი სააკადეს საფლავში გაატანა...

ამ იდეის, თავიდანვე, თეო- მურაზ პირველიც ატარებდა. ამიტომ კიდევ მეფე იყო მარტო კიდევ მეფე შემომტკიცება, სამცხე - საათაბა არა მარტო გადაიდანვე, თეო- მურაზ პირველიც დედა საქა- რთველოსგან. ამიტომ სამ- ცხე - საათაბა არა მარტო გა-

რაიხის პრესის უფროსის დრ. დიტრიქის პასუხი

როგორც ჩვენ წინად ვიტ-
ყობინებოდით, გაზეთ „ნოიე
ცურხერ - ცაიტუნგი“-ის ბერ-
ლინელ კორესპონდენტს ქონდა
შეხვედრა გერმანიის რაიხის
ბეჭვდითი სიტყვის შეფ დოქ-
ტორ დიტრიქთან ახალი იარა-
ლის გამოყენების შესახებ. დოქ-
ტორ დიტრიქმა უბასუხა შემ-
დებზე.

შეკითხვა: გერმანიის მხრივ
აღნიშნულია. დიდი სიძლიავ-
რის მოქმედება ახალი იარალი-
სა, ამავე დროს ინგლისელები
ყოველივე ამას უარყოფენ.

პასუხი: აღამინთა ორ ჯგ-
უფს აქვთ ძალიან სწორი შეხე-
დულება ახალი იარალზე: პირ-
ველი, რომლებმაც პირადად
თავის ზურგზე იგემეს - მისი
ძლიერი მოქმედება, მეორე
ჯგუფი, ეს კი კონსტრუქტორე
ბია, რომლებმაც ხანგრძლივი
ცდების შემდეგ მიიღეს ეს შე-
დეგი. ინგლისის შინაგან-საქ-
მეთა მინისტრ გორისენს დიდი
სურვილი აქვს დამალოს ყოვე-
ლივე ეს, არა იმიტომ რომ ეს
ახალი იარალი არასფერს წარ-
მოადგენს, არამედ იმიტომ
რომ მას ემინა სიმართლე
სოქვას ახალ იარალის უნარია-
ნობაზედ.

შეკითხვა: ინგლისელები აც-
ხადენ, რომ მათ ჰქონდათ
პრეექტი ასეთივე ახალი იარა-
ლისა, მაგრამ მათ ეს არ გამო-
ყენენ ჰუმანიური მოსახრებ-
ბით.

პასუხი: ყველასათვის ნათე-
ლია, რომ ინგლისელები ყო-
ველთვის იჩქაროდენ გამოყე-
ნებიათ ყოველივე ეფექტური
იარალი. ჩვენ, გერმანელებს,
გვიკვირს, როდის გაელვიდათ

ინგლისელებს მოულოდნელი
ჰუმანიურობა, სწორედ იმ დრ-
ოს როდესაც მათი სამშობლო
საფრთხეშია? და არა ორი
წლის წინათ, როდესაც ისინი
ყრიდენ აუარებელ როდენო-
ბის ბომბებს ჩვენს ქალაქებზე
და მშვიდობიან მცხოვრებ-
ლებზე, ესროდენ ჩვენს გლეხ-
ებს მინდვრებში? ჩემის აზრით
არ არსებობს ორმაგი მორალი:
ერთი — ინგლის - ამერიკა-
ბისათვის მეორე — გერმანე-
ლებისათვის.

შეკითხვა: ინგლისში ლაბა-
რაკობენ, რომ გერმანიაში და-
ბომბების დროს, მიუხედავად
მცხოვრებთა დიდი დანაკლისი-
სა, მიზანი იყო წმიდა სამხედ-
რო. იმ დაროს როდესაც
ახალი გერმანული იარალი მი-
მართულია არა სამხედრო მიზ-
ნისათვის, არამედ ეს არის წმი-
და - წყლის ტერორისტული
საშუალება ომისა. —

პასუხი: ოქვენ თვითონ ნა-
ხეთ სამხედრო თვალსაზრისით
ბარბაროსული ნსნგრევები
ბერლინში, ჰამბურგში, კელ-
ში, მიუნიენში, ფრანკფურტ-
ში, ახენში და სხვაგან. ოქვენ
ხომ იცით არის თუ არა სამ-
ხედრო - ობიექტები საცხოვრე-
ბელი კვარტალები, კულტუ-
რული დაწესებულებანი. მიუ-
ხედავად ამისა თვით ინგლისე-
ლები სწერდენ სამშაბათმდე,
რომ ლონდონი და სამხრეთ-
ინგლისი სახესა სამხედრო ნა-
წილებით და სამხედრო მასა-
ლებით და რომ ეს აღილები
გადაქცეულია დიდ სამხედრო
ლაგერებათ. ოქვენ თვითონ გან-
საჯეთ მიზანშეწონილება, იყო
თუ არა დავვებომბა ის სამხედ-
რო ლაგერები ახალი იარალით?

შეკითხვა: შეგიძლიათ თუ
არა ოქვენ მითხრათ რაიმე,
ას ას იარალის შემდეგი
განვითარების შესახებ?

პასუხი: შეგიძლება მე არ გა-
ვის სიღლუმოებს, თუ ვეტერი
რომ ახალი იარალის ბომბე-
ბით იქმნება მორწყული მთე-
ლი სამხედრო მასახულები სამ-
ხედრო ინგლისისა და ეს გაგრ-
ძელდება მანამდე, სანამ ამას
არ მოყვება კიდევ უფრო მძ-
ლაქრი სამხედრო იარალი.

ჩვენ ვიბრძვით არ ინგლი-
სის ხალის წინააღმდეგ არამედ
მათ წინააღმდეგ, ვინც შეცდო-
მაში შეივანა ქვეღნიერება.

მოაკლდა ქართველობას, თუნ-
დაც ქიშპობაში, არამედ იქცა
სიმაღლების სურვილების აღმა-
სრულებლად და საქართველოს
საქმეებში ჩარევით კიდევ ერ-
თხელ ართულებდა ჩვენს ისე-
დაც უძლურ ცხოვრებას.

ასეთი დრამატიზმით შევდ-
გით ფეხი მე-18-ე საუკუნეში.
როდესაც ქართველი ერი ერ-
თიანად და ყველა, ცალცალკე
ხანგრძლივი მშარე გამოცდი-
ლების შემდეგ კვლავ მივიღ
გაერთიანების იდეამდე.

ალ. მანველიშვილი

8 6 6 1 8 3 7 8 1 9 1 ? !

მე რას ვუმღერ?!

მხარეს ლურჯ ქედებიანს,
ჩემს სამშობლოს ლამაზ იმედებიანს,
ქართლს და კახეთს თოვლის მწვერვალებიანს,
თეთრი შუბლით ცის კიდეს რომ სწვდებიან.

**

მე რას ვუმღერ?!

ვაჟკაცობას არაგვულს,
ქართულ დროშას ნაჯარებს და სამ ფერიანს,
ზვიად მყინვარს, ყინულით გზებ დარაგვულს
ამირანზე ლექსი რომ უმღერია.

**

მე რას ვუმღერ?!

სიყვარულს და ზამბახებს,
სიღიადეს აღმაფრენის წამისას,
საჭე მთვარის ვერცხლით ნაფერ არტახებს,
ბინდს რომ აპოს საქართველოს ლამისას.

**

მე რას ვუმღერ?!

ქართველების კავშირსა,
არ მიგსტირი წარსულ დღეებს უმაღლურს.
მინდა ყველა მეძახოდეს საყვირსა,
სიყვარულის ნაღარას და ტრუბადურს.

**

მე რას ვუმღერ?!

ჩემი ერის მომავალს,
მამა პაპის მიწის ხვავს და ბარაქას,
კვლავ დავვექავთ ეს შავი დრო რომ გავა
და სიხარულს შემოვიცლებო ვარაყად.
**

მე რას ვუმღერ?!

კოლხეთს ლურჯ ქედებიანს,
ჩემს სამშობლოს ლამაზ იმედებიანს
ქართლს და კახეთს ვერცხლის მწვერვალებიანს
თეთრი შუბლით ცის კიდეს რომ სწვდებიან.

გიორგი ლოლუა

საგვითა დანაკლისის ნაგდვილი რაოდენობა

რუსეთ - გერმანიის ომის მე-
სამე წლის თავზე, გერმანული
საინფორმაციო ბიურო იძლე-
ვა შემდეგ ცნობებს საბჭოთა
ზარალის შესახებ.
„მაშინ, როდესაც ბოლშევიკები
ბის მხოლოდ ტყვედ ჩავარდ-
ნილთა რიცხვი 5.650.000 კაც
უდრიდა, მათ საერთო დაკარ-
გულთა რიცხვად აღიარეს 5.300.000 კაცი. იმ შემთხვევა-
შიაც, თუ საბჭოები ტყვეებს
არ სთვლიან თავიანთ დაკარ-
გულთა შორის და მხოლოდ
მოკლულებს ანგარიშიანს, მა-
თი ნაანგარიშები ბერიად ნაკ-
ლებია სინამდვილეში გაღ-
მულ მსხვერპლზე, რადგან
გულთა მასა და მხოლოდ ტყვე-
დის მეტად და აღიარეს 1941 წლის 22 ივნისიდან 31
დეკემბრამდე გერმანელთა ხე-
ლში ტყვედ ჩავარდნილთა რი-
ცხვი აღწევდა 3.812.000-მდე.
1942 წლის ტყვეთა რიცხვი
მეტად და დიდებოდა. 1943
წლის 1 იანვარს გადაცილდა
5.300.000 კაცი. მას შემდეგ ეს
ციფრი მატული გადაი-
და 1.500.000-ს და 1943 წლის 1 იანვარს გადაცილდა
5.300.000 კაცი. მას შემდეგ ეს
ციფრი მატული გადაი-
და 57.954 თვეთით დაკარ-
გულთა მატული გადაი-
და 93.420 ტანკი, 88.646
ქვემები და 57.954 თვეთით დაკარ-

